

hed eller fra deres eget hus ind i noget mindre. Og jeg vil da også gerne have lov til at sige, at de nye regler om boligstøtte faktisk betyder, at det også på dette område er attraktivt for staten og for samfundet som sådan.

Jeg skal jo ikke kunne sige, hvad Enhedslisten har haft i tankerne, da de stemte på loven som sådan, men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at selve lovforslaget er en udmøntning, der baserer sig på den lov, vi vedtog i sidste folketingssamling, og dermed er også tilkendegivet, at ved at give et tilskud til det støttede byggeri, altså andelsboliger, vil vi til gengæld også sikre os, at kvoten bliver de 1.200, så der er balance også i økonomien.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 6:

Forslag til folketingsbeslutning om tiltrædelse af mellemregional rammeaftale om samarbejde mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Det Sydamerikanske Fællesmarked (Mercosur) og dets deltagerstater på den anden side.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen). (Fremsat 2/10 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jacob Buksti (S):

Socialdemokratiet kan støtte, at Danmark tiltræder rammeaftalen mellem Det Sydamerikanske Fællesmarked (Mercosur) og EU. Vi ser aftalen som en afgørende brik til sikring ikke blot af den økonomiske udvikling, men også af den demokratiske proces i området.

Vi har således noteret os, at en tilsidesættelse af de demokratiske principper og fundamentale menneskerettigheder vil kunne bringe aftalen til ophør.

Endelig er vi opmærksomme på, at der er enighed mellem parterne om, at aftalen også er et vigtigt element i bekæmpelsen af narkotikakriminalitet, hvidvaskning af penge og i indsatsen mod terrorisme.

Jens Kirk (V):

Venstre kan støtte dette såvel som de tre øvrige beslutningsforslag. Det danske Folketing giver med ratificeringen nogle gode rammer for det fremtidige samarbejde med Mercosur, Israel, Tunis og Marokko. Det drejer sig om en forøgelse af demokratiet for menneskerettigheder, demokrati i det hele taget og så hvidvaskning og narkotika.

Venstre støtter ratificering af aftalerne.

Kent Kirk (KF):

Det Konservative Folkeparti kan også støtte aftalen med Det Sydamerikanske Fællesmarked. Vi finder ligesom Socialdemokratiet, at det er meget vigtigt, at man i formålsparagraffen har fremført, at det, det også drejer sig om, er, at man skal respektere de demokratiske principper og de grundlæggende menneskerettigheder.

Jeg har dog ikke rigtig kunnet se, om man, hvis man skulle komme i den situation, at et af de lande, som nu ratificerer aftalen, ikke respekterer de pågældende menneskerettigheder, så uden videre kan suspendere aftalen. Derfor vil jeg gerne spørge udenrigsministeren, om det er muligt, hvis det viser sig, at et land ikke lever op til grundlaget for samarbejdet.

Men som sagt, vi kan støtte aftalen. Vi mener, det er et fornuftigt skridt i den udvikling, som vi ser i verden, hvor EU jo på forskellige måder får knyttet landene til sig og også sikrer de grundlæggende principper, som vi bygger det europæiske samarbejde på.

Steen Gade (SF):

I SF kan vi støtte forslaget, men ser vel lige netop i de her år en udvikling, hvor der etableres flere regionale samarbejdsstrukturer knyttet til fælles markeder, men også suppleret med flere andre politiske elementer end markedet, og det er jo en tendens, som kører sammen med, at man har en større global diskussion i WTO.

I sådan et verdensmønster er det kun hensigtsmæssigt og vigtigt, at der etableres samarbejdsmodeller mellem EU og de andre fællesmarkeder.

Derfor støtter SF forslaget.

Elisabeth Arnold (RV):

Også Det Radikale Venstre støtter den aftale, der her er forslag om at ratificere.

Jeg vil gerne supplere de bemærkninger, der i øvrigt er faldet, med, at især i et kontinent som Sydamerika, hvor landene et efter et helt forsigtigt og ret langsomt frigør sig fra årtiers diktatur og meget menneskerettighedsundertrykkende styrer, er det vigtigt, at EU er med til at prøve at hjælpe den proces på vej.

Vi ser jo mange andre aftaler indgået, f.eks. mellem USA og De Europæiske Fællesskaber, men netop her i Sydamerika har vi en mulighed for også at kunne hjælpe processen på vej i den rigtige retning.

Derfor er det meget vigtigt, at vi indgår denne her aftale.

Annette Just (FP):

Selvfølger vil Fremskridtspartiet også støtte det her, men jeg har dog et spørgsmål for ikke at gentage, hvad alle andre har sagt. Det er til artikel 5, stk. 3 b, c og d, hvor der meget fornuftigt står:

»... parternes handelsmæssige forbindelser med tredjelande, handelsliberaliseringens forenelighed med GATT/WTO-normerne, identifikation af for parterne følsomme og prioriterede varer ...«.

Vi taler altså om Sydamerika, og en af de meget, meget følsomme og prioriterede varer, man har dernede, er bananer, skal jeg sige til de herrer. Ud over det ene lille sted kan jeg ikke se et ord om bananer, og nu er mit spørgsmål til udenrigsministeren: Hvordan vil banansagen klare sig, efter at vi har ratificeret det her?

Fremskridtspartiet vil tilskynde til, at vi gør det hurtigst muligt og så i øvrigt får åbnet for bananerne fra Sydamerika.

Keld Albrechtsen (EL):

Nu er jeg ikke sikker på, at det lige er de her lande, der har den største bananproduktion, men lad nu det ligge.

Jeg synes, at denne debat er en lille smule overfladisk. Hvis man f.eks. ser på artikel 1, så står der deri, at der skal være respekt for demokratiske principper og de grundlæggende menneskerettigheder. Det kan ingen jo være uenig i.

Men så vil jeg spørge udenrigsministeren: Skal den så læses sådan, at nu skal menneskerettighederne til at overholdes i disse lande? For så ville det jo være et overordentlig vidtgående skridt og kræve store forandringer i disse lande.

Eller skal det læses sådan, at nu skriver vi alle sammen under på, at menneskerettighederne er overholdt i disse lande, hvilket alle ved at de ikke er? Jeg synes ikke rigtig, at man skal skrive sådan noget på et stykke papir, når alle ved, at det kun er nogle højtidelige fraser, der ikke har noget som helst med virkeligheden at gøre, for så gør det ærlig talt mere skade end gavn. Det er den ene side af problemet.

Den anden er, at dette er endnu en brik i det store globale spil, der går ud på at lægge alting under WTO og det liberalistiske regime, som dermed søges indført globalt. Vi ved jo allerede, at denne globale liberalisme har skabt en ulighed i verden, som faktisk truer klodens fremtid.

Det er ikke bare noget, socialister i Enhedslisten siger. Det er noget, som vi endog ser i rapporter fra forskellige institutioner som f.eks. OECD. Denne forældede liberalistiske model skaber ulighed i verden med en fattigdom, som det næsten for en dansker er umuligt at begribe, hvis man ikke selv har været ude f.eks. i Rio de Janeiro og set, hvordan tilstanden er i slumkvartererne. Disse regler, udviklingen af WTO-regimet, vil kun yderligere forværre alle de vanskeligheder, som i forvejen findes i disse lande. Det er ikke liberalisme, de har brug for, lige så lidt som det er det her i Danmark.

Problemet er, at den ordning, der bygger på markedsliberalismen, altid vil være til de stærkestes fordel, dvs. til de rige EU-landes fordel. De får åbnet markederne og kan udkonkurrere industrien i disse lande og dermed forøge fattigdommen i Sydamerika.

Så af alle disse grunde må Enhedslisten stemme imod det forslag, som her er fremsat.

Addi Andersen (CD):

I CD ser vi med stor sympati på samarbejdsaftaler mellem EU og de sydamerikanske lande

samt associeringsaftaler med de nævnte middehavslande: Israel, Marokko og Tunesien.

Monologer om, hvordan verdens lande skal udvikle demokrati og social velfærd, er udmærket, men en dialog er bedre. Vi kan bruge EU til at supplere de gode hensigter med direkte samarbejdsaftaler, der fremmer ønsker om øget demokrati og velfærd.

Større samhandel skaber et økonomisk fundament og et menneskeligt overskud til at ønske og kunne arbejde for demokrati og velfærd, og det giver EU mulighed for at stille krav om menneskerettigheder og folkestyre.

CD kan varmt støtte forslaget.

Poul Nødgaard (DF):

I Dansk Folkeparti har vi også set på det her forslag og synes, det er et forslag, der er fornuftigt, og vi kan støtte det.

Der står i bemærkningerne, at der ingen statsfinansielle udgifter er forbundet med forslaget. Det er der måske ikke lige her og nu, men jeg kunne jo godt tænke mig at vide, og det vil jeg gerne spørge udenrigsministeren om – ikke fordi det er det afgørende for, om vi støtter forslaget – om det er noget, vi kan regne med også fortsætter, så det ikke får nogen statsfinansielle udgifter for det danske samfund.

Men forslaget er godt, og vi vil støtte det, når det igen kommer til behandling i Tinget.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Jeg vil gerne først sige tak til de ordførere, som har tilkendegivet, at de vil støtte forslaget.

Jeg synes, det er meget vigtigt, at EU får en tættere kontakt til landene i Latinamerika, ikke mindst i Mercosur. Der er tale om lande, som har en væsentlig økonomisk betydning, og der er tale om lande, som i disse år er på vej til at konsolidere sig i demokratisk henseende.

Der er heller ingen tvivl om, at de latinamerikanske lande lægger stor vægt på at øge deres samarbejde med Europa, også for at være lidt mindre afhængige af den store nordlige nabo. Det er et væsentligt element at få en bedre balance i deres samhandel og deres politiske forbindelser med Europa og Nordamerika, et synspunkt, som jeg ikke rigtig kunne genfinde i hr. Keld Albrechtsens tale.

Til hr. Kent Kirk vil jeg sige: Ja, meningen med det, der står om de demokratiske principper, er, at parter kan træde tilbage fra aftalen, hvis sådanne principper tilsidesættes. Det fremgår, at bemærkninger til lovforslaget – men det

er altså også den formulering, der er valgt – giver en sådan mulighed. Det er jo noget, vi kan uddybe nærmere under udvalgsarbejdet.

Hvad bananspørgsmålet angår, må jeg gøre opmærksom på, at det især er i Mellemamerika og Caribien, at vi har modsætningerne på bananområdet. Også det kan vi da give os til at dyrke i udvalget, hvis der er en interesse for det. Jeg må gøre opmærksom på, at banansagen jo også behandles af WTO, og at der altså her foregår et forsøg på at klarlægge, hvilke regler der skal gælde også på bananområdet.

Til hr. Keld Albrechtsen vil jeg bare sige, at jeg ikke skal optage en stor diskussion om det store internationale handelssystem. Jeg er tilhænger af en global liberalisering af samhandelen, og jeg er tilhænger af, at lande vrister sig ud af planøkonomiske favntag. De lande, der gør det med konsekvens, er de lande, der også i denne verdensdel, i Latinamerika, oplever en konsolidering af og en betydelig fremgang i deres økonomi. Det mener jeg at vi skal glæde os over, og vi kan i det hele konstatere, at landene i Latinamerika, både hvad demokrati og markedsøkonomi angår, gør betydelige fremskridt.

Til hr. Nødgaard: Nej, der vil ikke af dette flyde statsfinansielle konsekvenser, og jeg kan ikke se, hvorledes der skulle kunne opstå statsfinansielle konsekvenser af forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 7:

Forslag til folketingsbeslutning om tiltrædelse af Euro-Middelhavsassocieringsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Staten Israel på den anden side.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).
(Fremsat 2/10 96).

Sammen med denne sag foretoges:

17) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 8:

Forslag til folketingsbeslutning om tiltrædelse af Euro-Middelhavsassocieringsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Kongeriget Marokko på den anden side.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).
(Fremsat 2/10 96).

18) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 9:

Forslag til folketingsbeslutning om tiltrædelse af Euro-Middelhavsassocieringsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Republiken Tunesien på den anden side.

Af udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen).
(Fremsat 2/10 96).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Jacob Buksti (S):

Socialdemokratiet kan støtte, at Danmark tiltræder Euro-Middelhavsafalterne med Israel, Marokko og Tunesien som led i styrkelsen af EU's Middelhavspolitik, der blev indledt i Barcelona i november sidste år.

Men vi gør det ud fra en klar pointering af, at formålet med Euro-Middelhavspartnerskabet er at styrke EU's bestræbelser på fred, sikkerhed og velstand i regionen, og af sammenhængen, specielt for Israels vedkommende, med den mellemøstlige fredsproces.

Vi vil derfor også i denne forbindelse nøje følge udviklingen i fredsprocessen i Mellemøsten og om fornødent vurdere, hvilke nye skridt fra vores eller EU's side udviklingen eventuelt måtte kræve. Men som situationen er på nuværende

tidspunkt, kan vi på trods af de aktuelle vanskeligheder altså støtte alle tre forslag.

Da Det Radikale Venstres ordfører, fru Elisabeth Arnold, ikke kan være til stede under behandlingen af disse forslag, skal jeg blot meddele, at mine tilkendegivelser her også dækker Det Radikale Venstres holdning.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil godt spørge hr. Buksti, om Socialdemokratiet virkelig i ramme alvor mener, at situationen er til at gå ind og godkende sådan en aftale med Israel. Sådan hørte jeg hr. Bukstis tale; hr. Buksti nævnede oven i købet fredsprocessen.

Det er åbenbart Socialdemokratiets holdning, at i en situation, hvor den israelske regering massivt gør alt, hvad den kan for at ødelægge fredsprocessen, skal den belønnes og stimuleres i den katastrofale kurs, den har lagt, ved, at man nu fra det danske Folketings side giver den det blå stempel ved at vedtage de forslag, der her foreligger. Det kan da ikke være hr. Bukstis ramme alvor, at man skal sidde passivt og viljeløst tilbage og bare lade den israelske regering fortsætte derudad med det resultat, at freden bliver ødelagt og vi kommer tilbage til den tilstand af krig og ødelæggelser, som har været i Palæstina i årtier.

(Kort bemærkning).

Jacob Buksti (S):

Jeg skal bare gentage, hvad jeg sagde i min ordførertale, at vi nøje vil følge udviklingen præcist med henblik på det, som hr. Keld Albrechtsen netop siger. Hvis der sker noget, der kræver yderligere skridt, vil vi overveje det.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg skal ikke forlænge det meget, for jeg kan høre på hr. Buksti, at han ikke er specielt meddelsom, men jeg vil dog spørge ham: Er der så overhovedet et tidspunkt, hvor det bliver for meget? Er der overhovedet et punkt, hvor Socialdemokratiet og den danske regering vil sige, at nu er det nok for meget?

Jeg synes jo, at det punkt er nået for ganske betydelig lang tid siden. I løbet af den sidste måneds tid har vi set en beständig optrapning fra den israelske regerings side, en nærmest bevidst ødelæggelse af fredsprocessen, og så kommer man lige nøjagtig på det tidspunkt, det allerværste tidspunkt overhovedet, og blåstem-